

Výňatky z Informace OMŘPÚ č. 3/2016 vydané Odborem metodiky a řízení pozemkových úprav Státního pozemkového úřadu dne 18. 7. 2016 pod č.j. SPU 359703/2016

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, ve znění pozdějších předpisů, bude v dalším textu označován jako „zákon“; vyhláška č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav bude v dalším textu označována jako „vyhláška“; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů bude v dalším textu označován pouze jako „správní řád“, aktualizovaný Metodický návod k provádění pozemkových úprav bude v dalším textu označován pouze jako „MN“.

Obsah:

1. Novela zákona č. 139/2002 Sb.
2. Upozornění na nesrovnalost v textu kap. 10.1 MN
3. Právo stavby - § 1240 a násl. NOZ

1. Novela zákona č. 139/2002 Sb.

Ve Sbírce zákonů (částka 70 ze dne 13. 6. 2016) byl zveřejněn zákon č. 185/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění souvisejících předpisů, a další související zákony.

Součástí tohoto zákona je rovněž novela zákona č. 139/2002 Sb. Novelizovaná ustanovení tohoto zákona s barevným odlišením změn viz níže. Současně upozorňujeme, že v důsledku této novely budou existovat určité rozpory mezi novelizovaným zákonem, vyhláškou a MN. Zákon je předpisem nejvyšší právní síly, a proto je třeba až do další novelizace vyhlášky a aktualizace MN zohledňovat a uplatňovat příslušné paragrafy a kapitoly v souladu s novelou zákona.

K uplatnění novely zákona v praxi uvádíme, v souladu se stanoviskem odboru právního, že v řízeních, která byla zahájena před účinností novely č. 185/2016 Sb., bude pokračováno v souladu s novelizovaným zákonem. Dokumentace vyhotovená před účinností novely však nebude zpětně přepracována.

139/2002 Sb.

ZÁKON

ze dne 21. března 2002

**o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o
úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění
pozdějších předpisů**

Změna: 53/2004 Sb.

Změna: 186/2006 Sb.

Změna: 124/2008 Sb.

Změna: 227/2009 Sb.

Změna: 503/2012 Sb.

Změna: 280/2013 Sb.

Změna: 185/2016 Sb.

§ 2

Pozemkové úpravy

Pozemkovými úpravami²⁾ se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech původní pozemky zanikají a zároveň se vytvářejí pozemky nové, k nimž se uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena v rozsahu rozhodnutí podle § 11 odst. 8. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení kvality života ve venkovských oblastech včetně napomáhání diverzifikace hospodářské činnosti a zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství, zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, lesní hospodářství, vodní hospodářství zejména v oblasti snižování nepříznivých účinků povodní a sucha, řešení odtokových poměrů v krajině a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu³⁾ a jako neopomenutelný podklad pro územní plánování.⁴⁾

§ 5

Účastníci řízení o pozemkových úpravách

(1) Účastníky řízení o pozemkových úpravách (dále jen "účastníci") jsou:

c) obce, v jejichž územním obvodu jsou pozemky zahrnuté do obvodu pozemkových úprav; účastníky mohou být i obce, s jejichž územním obvodem sousedí pozemky zahrnuté do obvodu pozemkových úprav, pokud do 30 dnů od výzvy příslušného pozemkového úřadu přistoupí jako účastníci k řízení o pozemkových úpravách, (dále jen "obce").

~~§ 5a~~

~~(1) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky poskytuje pozemkovým úřadům pro výkon působnosti podle tohoto zákona~~

~~a) referenční údaje ze základního registru obyvatel,~~

~~b) údaje z agendového informačního systému evidence obyvatel,~~

~~c) údaje z agendového informačního systému cizinců.~~

~~(2) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. a) jsou~~

~~a) příjmení,~~

~~b) jméno, popřípadě jména,~~

~~c) adresa místa pobytu,~~

~~d) datum narození,~~

~~e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky,~~

datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

——— (3) Poskytovanými údaji podle [odstavce 1 písm. b\)](#) jsou

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,

b) datum narození,

c) rodné číslo,

d) státní občanství,

e) adresa místa trvalého pobytu, včetně předechozích adres místa trvalého pobytu,

f) rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,

g) rodné číslo manžela; je-li manželem cizince, který nemá přiděleno rodné číslo, jeho jméno, popřípadě jména, příjmení manžela a datum jeho narození,

h) rodné číslo dítěte,

i) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,

j) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který občan prohlášený za mrtvého nepřežil.

——— (4) Poskytovanými údaji podle [odstavce 1 písm. c\)](#) jsou

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,

b) datum narození,

c) rodné číslo,

d) státní občanství,

e) druh a adresa místa pobytu,

f) jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte, pokud je dítě cizincem, a jeho rodné číslo; v případě, že rodné číslo nebylo přiděleno, datum narození,

g) datum, místo a okres úmrtí, jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,

~~h) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého prohlášen jako den smrti nebo den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil.~~

~~(5) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo agendového informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.~~

~~(6) Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.~~

§ 9

Návrh pozemkových úprav

(6) Na základě zaměření skutečného stavu v terénu (odstavec 4) se upřesní obvod pozemkových úprav a okruh účastníků řízení; pozdější změnu obvodu a okruhu účastníků řízení lze provést, pokud pro to pozemkový úřad shledá důvody. Ve zpracování návrhu je možné pokračovat pouze na základě kladného stanoviska katastrálního úřadu k převzetí výsledku zeměměřických činností provedených ve smyslu **odstavce 5.**

(12) Pozemky, na nichž jsou návrhem umístěna společná zařízení, ~~mohou být převedeny do vlastnictví obce. Takové pozemky~~ může vlastnit i jiná osoba, pokud má společné zařízení sloužit veřejnému zájmu. **Pokud jsou společná zařízení navržena na pozemku, který je ve vlastnictví státu¹⁾, může být tento pozemek po dokončení realizace navržených společných zařízení bezúplatně převeden do vlastnictví obce.**

(13) ~~Převod pozemků, nabytých podle odstavce 12, na kterých dosud nebyla realizována společná zařízení nebo nebyla schválena změna účelu jejich využití, je možný jen se souhlasem pozemkového úřadu. Převod učiněný bez souhlasu pozemkového úřadu je neplatný.~~ V soupisu nových pozemků bude u pozemků podle odstavce 12 **věty druhé** uvedena poznámka „pozemek je určen pro realizaci společných zařízení podle zákona č. 139/2002 Sb.“. Tato poznámka bude zapsána do katastru nemovitostí na základě rozhodnutí podle § 11 odst. 8. Pokud pominuly důvody pro vyznačení poznámky, katastrální úřad zruší poznámku na základě návrhu pozemkového úřadu. **Převod těchto pozemků je možný pouze na základě vydání kladného stanoviska pozemkovým úřadem. V případě bezúplatného převodu do vlastnictví obce se stanovisko nevydává.**

§ 10

Přiměřenost kvality, výměry a vzdálenosti původních a navrhovaných pozemků

(5) Snížení nebo zvýšení ceny, výměry a vzdálenosti nově navrhovaných pozemků oproti původním pozemkům nad rámec stanovených kritérií přiměřenosti lze provést jen se souhlasem vlastníka. Za tento souhlas se nepovažuje postup podle § 9 odst. 21. **Souhlas vlastníka není třeba u pozemků ve vlastnictví státu.**

§ 11

Rozhodnutí o pozemkových úpravách

(4) Pozemkový úřad rozhodne o schválení návrhu pozemkových úprav tehdy, pokud s ním souhlasí vlastníci alespoň **3/4 60 %** výměry pozemků, které jsou řešeny ve smyslu

ustanovení § 2 v pozemkových úpravách. Váha hlasu podílového spoluvlastníka odpovídá jeho podílu na celkové výměře pozemků.

(8) Schválený návrh je závazným podkladem pro rozhodnutí pozemkového úřadu o výměně nebo přechodu vlastnických práv, určení výše úhrady a lhůty podle § 10 odst. 2, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene k dotčeným pozemkům²⁹⁾ a pro zpracování obnoveného souboru geodetických informací.¹⁸⁾ Rovněž je závazným podkladem pro rozhodnutí o přechodu vlastnických práv k pozemkům, na nichž se nacházejí společná zařízení. Upřesnění výměr parcel vyplývající ze zaokrouhlení při tvorbě obnoveného souboru geodetických informací není změnou návrhu. Proti rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene vydanému na základě schváleného návrhu se nelze odvolat. Dosavadní nájemní vztahy, zatímní bezúplatné užívání a časově omezený nájem k předmětným pozemkům, kterých se rozhodnutí týká, zanikají k 1. říjnu běžného roku. Ustanovení zvláštního právního předpisu³⁰⁾ se nepoužije. Rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv musí být vydáno bezodkladně, nejpozději však do 4 6 měsíců po dni nabytí právní moci rozhodnutí o schválení návrhu, s výjimkou postupu podle odstavce 9. Rozhodnutí o určení výše úhrady a lhůty podle § 10 odst. 2 lze vydat i samostatně. Takové rozhodnutí však nesmí být vydáno přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv a musí být vydáno nejpozději do 1 měsíce od nabytí právní moci rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, případně do 1 měsíce ode dne, kdy pozemkový úřad zjistí, že o úhradě a lhůtě dosud nebylo rozhodnuto.

(10) Rozhodnutí podle odstavce 8 pozemkový úřad doručí veřejnou vyhláškou a jeho písemné vyhotovení doručí všem vlastníkům pozemků a osobám dotčeným zřízením nebo zrušením věcného břemene nebo změnou zástavního práva, známým pozemkovému úřadu. **Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení veřejnou vyhláškou.** Osobám, kterým se rozhodnutí doručuje, se k rozhodnutí připojí jen ta část přílohy, která se dotýká konkrétní osoby. Pozemkový úřad zabezpečí, aby příloha rozhodnutí, jejíž obsah stanoví prováděcí právní předpis, byla přístupná k veřejnému nahlédnutí na určeném místě u obecního úřadu a pozemkového úřadu. Informace o tom bude vyvěšena spolu s rozhodnutím. Rozhodnutí podle odstavce 8, které nabylo právní moci, doručí pozemkový úřad katastrálnímu úřadu. V případech, kdy výsledek pozemkových úprav slouží i jako obnovený katastrální operát³⁾, stává se tento obnovený katastrální operát platným dnem nabytí právní moci rozhodnutí podle odstavce 8.

§ 12

Provádění pozemkových úprav

(2) Pozemkový úřad zabezpečí, aby nové uspořádání pozemků bylo vytyčeno a označeno v terénu podle potřeby vlastníků, a to nejdříve po nabytí právní moci rozhodnutí podle § 11 odst. 8. **Vytyčení vlastnických hranic pozemků, jejichž lomové body jsou v katastru nemovitostí v souvislosti s provedením pozemkových úprav označeny trvalou stabilizací,³⁾ nelze opakovaně hradit z prostředků státu. — Lomové body takto vytyčených pozemků se označují trvalou stabilizací a jejich vytyčení nelze opakovaně hradit z prostředků státu.**

§ 19

Působnost Státního pozemkového úřadu v oblasti pozemkových úprav

Státní pozemkový úřad

g) zajišťuje změny map bonitovaných půdně ekologických jednotek podle § 8 odst. 4 a, zabezpečuje jednotné vedení a aktualizaci údajů o bonitovaných půdně ekologických jednotkách v číselném a mapovém vyjádření a hradí náklady spojené s aktualizací bonitovaných půdně ekologických jednotek,

i) hradí náklady podle § 17, dále nezbytné náklady spojené s oceněním věci, identifikací parcel a vyměřením pozemků a ~~náklady spojené s aktualizací bonitovaných půdně ekologických jednotek,~~

ČÁST SEDMÁ

ÚČINNOST

1.8.2016

1) Zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů.

2. Upozornění na nesrovnalost v textu kap. 10.1 MN (OMPÚ, OIČ)

Na str. 77 ve 3. odstavci je omylem uveden text z ČSN 73 6109 z r. 2004. Uvedená ČSN byla v r. 2013 aktualizována a v současné době platný text zní:

„Na úzkých plochách podél cest v úrovni okolního terénu může být provedena výsadba alejových stromů (jednostranná nebo oboustranná). Stromy musí být sázeny mimo volnou korunu polní cesty, a to nejméně 0,5 m za hranu zářezu nebo paty násypu a jejich koruny (po dopěstování) nesmí zasahovat do průjezdního prostoru cesty a zabraňovat v rozhledu.“

Výše uvedené rozměry se netýkají stávajících polních cest a jejich doprovodné zeleně. Problematiku cest sousedících s lesním porostem řeší norma ČSN 736108. Obecně platí, že výsadby nesmí být navrhovány tak, aby omezovaly průjezd zemědělské (lesní) techniky a bránili rozhledu pro bezpečné křížení, nebo zastavení.

Uvedené znění příslušné části ČSN 73 6109 bude do MN zapracováno při jeho další aktualizaci.

3. Právo stavby - § 1240 a násl. NOZ (OMPÚ)

OMŘPÚ zaznamenal v poslední době u poboček tendence využít institutu práva stavby v řízení o pozemkových úpravách. K tomuto podnětu sdělujeme, že o právu stavby nelze za současně platného stavu legislativy v řízení o pozemkových úpravách rozhodnout. Důvodem je skutečnost, že právo stavby je věc nemovitá (§ 1242 NOZ) a dále, že se právo stavby nabývá smlouvou, vydržením, anebo, stanoví-li tak zákon, rozhodnutím orgánu veřejné moci (§ 1243 odst. 1 NOZ). Podle ust. § 11 odst. 8 zákona pozemkový úřad rozhoduje o výměně nebo přechodu vlastnických práv, určení výše úhrady a lhůty podle § 10 odst. 2, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene k dotčeným pozemkům. Z uvedeného vyplývá, že pozemkový úřad není zákonem k rozhodování o právu stavby zmocněn.